

ТОЕ, ШТО ВЫРАСЦІЛІ САМІ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.)

Сярэдзіна лета ў нашай краіне — актыўны перыяд нарыхтоўкі. Белкаапаюз паведаміў, як праходзіць нарыхтоўчая кампанія сёлета, і агучыў закупачныя цэны на сельскагаспадарчую і дзікарослую прадукцыю.

— На сёння намі ўжо закуплена 4,5 тысячы тон бульбы, у тым ліку ў насельніцтва — 3,7 тысячы тон; 12,1 тысячы тон гародніны (у насельніцтва — 10 тысяч тон), 4 тысячы тон пладоў і ягад з улікам суніц садовых і яблыкаў позніх тэрмінаў паспявання ўраджаю мінулага года, — сказала Аксана Скіндэр.

Цяпер у насельніцтва нарыхтоўшчыкі закупляюць агуркі, таматы, чарніцы і культурныя ягады, а таксама лісічкі, чырвонагаловікі і белыя грыбы.

— З 2006 года штогод мы атрымліваем крэдытныя рэсурсы на разлікі з насельніцтвам у момант закупкі, — адзначыла прадстаўніца Белкаапаюза. — У нас няма запазычанасці перад людзьмі за закупленую прадукцыю раслінаводства: разлічваецца ў момант яе здачы. Па стане на 19 ліпеня нарыхтоўчымі арганізацыямі асвоена для пляжаў насельніцтва за здадзеную сельскагаспадарчую прадукцыю раслінаводства 7,5 мільёна рублёў.

Калі казаць аб сезонных відах прадукцыі, сёння ўжо закуплена 350 тон чарніц з тэмпам росту да 2023 года — 172 %, парэчкі чорнай і чырвонай — 50 тон, буюкоў — 15 тон і столькі ж костачкавых, а таксама 2,5 тысячы тон таматаў і 1,4 тысячы тон агуркоў. Закуплена таксама 704 тоны суніц садовых, з якіх 190 тон ужо рэалізавана насельніцтву ў свежым выглядзе.

— Звыш 50 % прадукцыі, якая закупляецца ў насельніцтва, накіроўваецца на перапрацоўчыя прадпрыемствы, — распавяла Аксана Скіндэр. — Асартымент прадукцыі сёння пастаянна пашыраецца. У максімальна шырокім асартыменце мы сумесна з перапрацоўшчыкамі прапануем спажыўцу прадукцыю з айчынай сыравіны.

Што датычыцца гадавых планаў, нарыхтоўшчыкі намерзілі закупіць сёлета каля 12 тысяч тон бульбы, 32 тысячы тон агародніны і звыш 50 тон ягад і садавіны.

— Ужо саспеў белы наліў, у гэтым годзе чакаецца яго ранні збор, — расказала начальнік упраўлення нарыхтоўкі. — Як і сезон ягад, яблычны сезон пачнецца на два тыдні раней, чым у 2023-м.

Нарыхтоўшчыкі чакаюць добры ўраджай: сёлета яны плануюць закупіць не менш як 40 тысяч тон яблыкаў, з якіх больш за

40 % адправяць на перапрацоўчыя прадпрыемствы сістэмы спажыўкааперацыі. Астатні аб'ём будзе рэалізаваны ў свежым выглядзе і адпраўлены іншым перапрацоўшчыкам.

Закупачныя цэны

Яны залежаць ад кан'юнктуры рынку, рэгіёна, сорту і якасці прадукцыі, якая закупляецца, попыту і прапановы на яе ў канкрэтнай мясцовасці, падкрэсліла спецыяліст. Але ў цэлым на сёння бульбу прымаюць па кошце ад 80 капеек да рубля; цана на агуркі — ад рубля да 1.20. У перадыхадныя дні яна можа дасягаць 1,8 рубля, дадала Аксана Скіндэр. І заўважыла, што напачатку лета ў Столінскім раёне закупачная цана складала ўсяго 40 капеек за кілаграм агуркоў.

— Таматы ў насельніцтва мы закупляем ад 2 да 3 рублёў у залежнасці ад віду і сорту, — сказала яна. — Капусту свежую — ад 70 капеек да рубля, часнок — ад 5 да 7 рублёў за кілаграм.

Закупачная цана на лісічкі — ад 4 да 10 рублёў у залежнасці ад іх якасці і параметраў. Чорныя парэчкі прымаюць па кошце ад 90 капеек да 3,5 рубля, вішню — ад 50 капеек да 3 рублёў (за гатунковую), буюкі культываваныя — ад 7 да 10 рублёў.

Арганізацыі спажыўкааперацыі, ажыццяўляючы нарыхтоўчую дзейнасць, балансуюць паміж двума сегментамі насельніцтва, падзялілася Аксана Скіндэр. Адны (сельскія жыхары) жадаюць здаць лішкі ўраджаю і дзікарослую прадукцыю па максімальна высокай цане, другія (гараджане) — купіць гэтую ж прадукцыю як мага танней.

— І «баланс гарманічнасці», як мы кажам, туды вельмі важны: ён вызначае стабільнасць беларускага рынку, — рэзюмавала яна.

Адно з самых хвалюючых «здатчыкаў» сельгаспрадукцыі і дароў лесу пытанню — кошт на чарніцы. Іх Белкаапаюз закупляе ад 3,5 рубля да 5,5 — калі ягады чыстыя і буйныя, без раслінных прымешак.

Да пытання аб чарніцах

Што датычыцца чарніц, іх ураджай сёлета наўрад ці можна назваць высокім.

— Па звестках Нацыянальнай акадэміі навук, ураджайнасць чарніц у лясках Беларусі з-за ўмоў надвор'я ў сярэдніх балах — гэта 3-4 балы паўсюдна па краіне, — сказала Аксана Скіндэр.

Яна дадала, што лясныя ягады — чарніцы, журавіны — з'яўляюцца экспертна арыентаванай пацыяй і раней былі запатрабаваныя на рынку ЕС. Сёння ідзе пераарыентацыя рынку збыту беларускіх дзікарослых ягад, якія знаходзяць свайго пакупніка ў Расійскай Федэрацыі.

— Мы шукаем рынкі збыту на даныя віды прадукцыі. Гэта Азербайджан, Армения, Кыргызстан, Туркменістан, а таксама Кітай — тая краіна, якая можа стаць для нас асноўным пакупніком дзікарослай прадукцыі, — падкрэсліла спікер. — Мы прыступілі да рэалізацыі чарніц на экспарт і ўжо рэалізавалі ў Расійскую Федэрацыю 40 тон ураджаю 2024 года.

У Год якасці менавіта якасным параметрам нарыхтоўшчыкі надаюць пільную ўвагу. І асабліва гэта датычыцца дзікарослай прадукцыі, сказала спецыяліст.

— Хвалюючае пытанне для многіх — адпаведнасць устаноўленым нормам утрымання радыёнуклідаў, у прыватнасці цэзію і стронцію, у дзікарослай прадукцыі, — звярнула ўвагу яна. — У нас ёсць абсталяванне для вызначэння радыяцыйнага фону і лабараторыі, якія пацвярджаюць якасць і адпаведнасць прадукцыі ўсім параметрам пры закупцы і рэалізацыі як на ўнутраным, так і на знешнім рынку.

Па гэтым пытанні ў Беларусі вельмі жорсткія патрабаванні, расказалі ў Белкаапаюза. Так, калі ў ЕС дапушчальны ўзровень утрымання радыёнуклідаў складае 600 бекерэляў, то ў нашай краіне гэта 160 Бк. А ў дзікарослай прадукцыі, што закупляецца, гэты па-

раметр часта ў два разы ніжэйшы за дапушчальную велічыню, адзначыла Аксана Скіндэр. Асабліва ў прадукцыі, якая накіроўваецца на вытворчасць дзіцячага харчавання.

— Для фармацэўтычных прадпрыемстваў узровень радыёнуклідаў не павінен перавышаць 20—40 Бк, але мы працуем і з такімі прадпрыемствамі і можам прапанаваць ім экалагічна чыстую прадукцыю, — падкрэсліла яна.

І дачнікі, і фермеры

Да гарачага сезона нарыхтоўшчыкі заўсёды рыхтуюцца за гэдз: пачынаюць яшчэ ўзімку.

— Сустрэкаемся з сельскімі жыхарамі, старастамі вёсак, з фермерскімі гаспадаркамі. А іх звыш 200 — тых, з кім мы заключылі дагаворы на закупку прадукцыі. У большай ступені — позніх тэрмінаў паспявання для закладкі на міжсезонны перыяд і рэалізацыі на экспарт, — адзначыла яна.

У закупачнай кампаніі задзейнічана 780 прыёмна-нарыхтоўчых пунктаў, нанята каля 1000 пазаштатных нарыхтоўшчыкаў.

— Максімальна прыцягваем і аўтакрамы, — дадала спікер. — У найбольш аддаленых ад райцэнтраў населеных пунктах гэта яшчэ адзін спосаб інфармаваць насельніцтва аб магчымасці здаць лішкі сельгаспрадукцыі. Прыцягваем да гэтай работы і рынкі, якія сёння ў сістэме спажыўкааперацыі 107. Там мы даём гандлёвыя месцы фермерскім гаспадаркам і насельніцтву. Вытворцы атрымліваюць магчымасць напругую прадставіць сваю прадукцыю пакупніку. Да нарыхтоўкі прыцягнута таксама каля 3,2 тысячы магазінаў, размешчаных у сельскай мясцовасці.

Спецыяліст адзначыла, што разам з сельскімі жыхарамі вялікую ўвагу нарыхтоўшчыкі ўдзяляюць дачнікам.

— Не менш важным у сезон масавых нарыхтоўкі выступае такі сегмент вытворцаў сельгаспрадукцыі, як дачныя таварыствы. Пра іх мы не забываемся. Гэтак жа, як у вёсцы, актыўна інфармуем людзей аб свайй дзейнасці, арганізуем работу раз'язных нарыхтоўшчыкаў і даём магчымасць дачнікам не

толькі зарабіць, але і дапамагчы гарадскім жыхарам задаволіць запатрабаванне ў свежай і перапрацаванай пладова-ягаднай прадукцыі.

Фермерскія гаспадаркі спецыяліст назвала найбольш прагрэсіўным кірункам развіцця сельскай гаспадаркі краіны. Менавіта яны першымі прапануюць новыя культуры, якія раней не вырошчваліся ў Беларусі, а сёння мы сустракаем іх ужо не эксклюзіўна, у садах і агародах энтузіястаў, а масава, на гандлёвых прылаўках.

— Калі раней у продажы былі пераважна чырвоныя таматы, сёння гэта найшырэйшая лінейка. Рознічная гандлёвая сетка рэалізуе іншы раз не менш за 4-5 відаў таматаў — ад звыклых чырвоных — цяпличных і грунтавых — да ружовых, жоўтых, чорных, розных форм і памеру, таматаў чэры і г. д. Практычна цэлы год у продажы беларускі размарын. Арганізацыі спажыўкааперацыі былі першымі, хто пачаў прасоўваць новую для нас культуру — кавун. Калі складваюцца спрыяльныя ўмовы надвор'я, мы закупляем аб'ёмы ў

тысячу тон кавуноў і больш, прычым сёння ўжо не толькі ў Брэсцкай вобласці, якая была ў гэтых адносінах піянерам, але і ў Мінскай, і ў Гродзенскай абласцях, і нават у Віцебскай вобласці.

Аксана Скіндэр падкрэсліла, што спажыўцу беларускі кавун спадабаўся: па смакавых якасцях ён не ўступае імпортнай прадукцыі.

Адзін з важных кірункаў работы Белкаапаюза — стварэнне штогадовага міжсезоннага запаса, у першую чаргу так званых баршчавага набору: традыцыйнай агародніны, ужываючы якую зімой, мы прывыклі атрымліваць вітаміны. Акрамя таго, нарыхтоўшчыкі прыступілі да вытворчасці ферментаваных прадуктаў, якія падтрымваюць імунітэт насельніцтва ў халодны перыяд.

— Маючы рэцэптуры, магутнасці і свайго пакупніка, мы вырабляем саленні, мачэнні і квашэнні, — падзялілася прадстаўніца Белкаапаюза. — Ужо прыступілі да салення агуркоў. На чарзе — таматы і мачэнне яблыкаў.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Падпіска-2024

ЛЕТА Ў РАДАСЦЬ СА «ЗВЯЗДОЙ»

Як ёсць, так ёсць: яна, адзіная (са штодзённых) беларускамоўная ўжо другое стагоддзе (!) прыходзіць да сваіх чытачоў і ўжо тры дзесяцігоддзі радуе іх не толькі роднай мовай, патрэбнай інфармацыяй, сустрэчамі з цікавымі людзьмі, парадамі, гумарам, але і каштоўнымі прызамі.

Вось і надочы адбыўся чарговы розыгрыш.

Мангал Forester BC-779 (+6 шампураў) выйграў!

Кабачэўскі Васіль Дзянісавіч, г. Орша Віцебскай вобласці;

Комар Ірына Аляксандраўна, г. Кіраўск Магілёўскай вобласці;

Пятровіч Лідзія Андрэеўна, г. Брэст;

Ган Кацярына Міхайлаўна, г. Ліда Гродзенскай вобласці;

Ліпніцкі Эдуард Уладзіміравіч, а. г. Возера, Уздзенскі раён Мінскай вобласці;

Патапенка Аляксандр Міхайлавіч, а. г. Аздзеліна, Гомельскі раён Гомельскай вобласці;

Скадорва Віктар Генрыкавіч, г. Мінск.

Суперпрыз — вугальны грыль Белбагеміа, 101278 — выйграў

Тычко Альфрэд Францавіч, в. Ідолта, Мёрскі раён Віцебскай вобласці.

Што дадаць да гэтага спісу?

Хіба шчырыя віншаванні тым, каму пашчасціла! Калі ж НЕ (на гэты раз), ведайце, што час пралятае хутка (а ўжо летам — і пагатоў!)... А значыць, не за гарамі новая падпісная кампанія, падчас якой на старым прывычным месцы (у пятнічных нумарах газеты, на першай старонцы тэлепраграм) зноў з'явіцца знаёмыя купоны. Аформішы падпіску, адзін з іх — згадзіцеся — зусім нескладана запоўніць і даслаць у рэдакцыю. А там...

Раптам пашчасціць?!

Як казалі нашы продкі, зрабі, што можаш, а ў астатнім даверся лёсу.

Афіцыйна:

Арганізатарам рэкламнай гульні «Лета ў радасць са «Звяздой!» з'яўляецца рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» (УНП 100155376), размешчаная па адрасе: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Рэкламная гульня «Лета ў радасць са «Звяздой!» праводзіцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь з 1 чэрвеня па 30 верасня 2024 года ўключна сярод падпісчыкаў газеты «Звязда» на трэці квартал або другое паўгоддзе 2024 года. Усяго ў гульні ўзялі ўдзел 50 падпісчыкаў. Прызавы фонд гульні разыграны цалкам.

Тэлефон для даведак па пытаннях правядзення рэкламнай гульні і атрымання прызоў 8 (017) 271-81-53.